

ZBOROVANJA**35. zborovanje Mednarodne geografske zveze**

Dublin, Irska, 24.–30. 8. 2024

Konec avgusta je v Dublinu (Irska) potekalo 35. zborovanje Mednarodne geografske zveze z naslovom Praznovanje svetovnih razlik (*Celebrating a World of Difference*). Osrednje zborovanje Mednarodne geografske zveze (IGU), ki je organizirano vsaka štiri leta, je tokrat potekalo v organizaciji Irskega geografskega društva (*Geographical Society of Ireland*), ki je bilo ustanovljeno leta 1934 in ravno letos praznuje 90. obletnico. Šestdnevni dogodek je potekal na kampusu Dublinske mestne univerze (*Dublin City University – DSU*), udeležilo pa se ga je 2654 udeležencev iz 69 držav s petih kontinentov. Predstavljenih je bilo prek 1700 referatov, ki so potekali v prek 30 različnih sekcijah, blizu 20 panelnih diskusijah, 8 delavnicah in podobno. Poleg tega je bilo še približno 170 predstavitev v obliki plakatov. V okviru zborovanja je bilo organiziranih 16 ekskurzij, nekatere tudi že pred (slika 1) ali neposredno po zborovanju (slika 3), ki se jih je udeležilo okrog 470 udeležencev. Udeleženci so spoznali širše območje Dublina, pa tudi Belfast (slika 2), Mayo, Galway, Meath, Wicklow (slika 3) in Wexford. Vzporedno je potekalo tudi več dogodkov za splošno javnost, kot sta bila na primer Cirkus podnebnih grozot (*Circus of Climate Horrors*), namenjen podnebnemu ozaveščanju otrok ter Podnebni mestni sprehod (*City Climate Walk*), namenjen iskanju ogljične nevtralnosti stanovanj in prometa v mestu. Posamezne komisije IGU so pred ali po zborovanju organizirale tudi svoje ločene dogodke – ekskurzije ali mini zborovanja.

Organizatorji so z naslovom zborovanja med drugim želeli podpreti medkulturno ozaveščanje in razumevanje ter promovirati raznolikost kot prednost, poudariti pa so želeli tudi, da se svet sooča

MATIJA ZORN

Slika 1: Na predkonferenčni ekskurziji na temo nizkega obalnega reliefa smo se seznanili s problematiko erozije obal (levo) in možnimi ukrepi (desno) – Portrane (severno od Dublina).

MATIJA ZORN

Slika 2: Medkonferenčna ekskurzija v Belfast (Severna Irska). Kljub uspešnemu mirovnemu procesu je mesto še vedno deljeno – vrata, ki ločijo katoliški in protestantski del mesta, še vedno vsak večer zaklepajo.

MATIJA ZORN

Slika 3: Pokonferenčna ekskurzija v hribovje Wicklow južno od Dublina na temo degradacije šotnih barij, ki ga je organizirala IGU Komisija za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo. Šotna barja v okolici vzpetine Kippure (757 m) v Narodnem parku Wicklow Mountains.

MATIJA ZORN

Slika 4: Preturizem na eni najpomembnejših naravnih znamenitosti irskega otoka – Velikanove stopinje (Giant's Causeway, Severna Irska). Območje, ki je bilo leta 1986 razglašeno za Unescov spomenik svetovne naravne dediščine, sestavlja približno 40.000, večinoma šestkotnih bazaltnih stebrov.

MATIJA ZORN

Slika 5: Moherski klifi (Cliffs of Moher) na zahodni obali Irske pritegnejo prek milijon obiskovalcev letno. Razprostirajo se na dolžini 14 km, najvišji pa dosežejo višino prek 200 m; gradijo jih glinovci in peščenjaki.

s številnimi skupnimi naravnimi in družbenimi izzivi, ki jih lahko rešimo le s skupnim globalnim ukrepanjem.

Da je zborovanje potekalo na univerzitetnem kampusu je imelo več prednosti, najpomembnejša pa je ta, da so organizatorji na samem kampusu oziroma v njegovi neposredni bližini lahko zagotovili prek 1100 postelj za udeležence.

V okviru zborovanja je potekala tudi generalna skupščina IGU, kjer je bilo med drugim izvoljeno novo vodstvo IGU, z novo predsednico Nathalie Lemarchand (Univerza v Parizu 8, Francija), ter dodeljena organizacija zborovanja leta 2032 Španiji.

Na osrednjih zborovanjih IGU podelijo več nagrad, a omenimo zgolj najprestižnejšo, tj. nagrada IGU za planet in človeštvo (*IGU Planet and Humanity Award*), ki jo je sicer v odsotnosti prejel Sir David Attenborough, svetovno znanj ustvarjalec dokumentarnih oddaj o lepotah našega planete in s tem velik promotor geografske raznolikosti.

V okviru plenarnih predavanj smo poslušali o »feministični geografiji« oziroma o pokrajinah spolov, spraševali smo se, kako naj geografija deluje v času podnebne krize ter kako »upravljati« z naravo za podnebno in socialno pravičnost, poslušali pa smo tudi o »globokih« zemljevidih in naravi kartiranja.

V tednu pred zborovanjem (19.–24. avgust) je potekala 20. mednarodna geografska olimpijada, ki sta jo gostila Univerza v Maynoothu in Trinity College Dublin, in ki se je je udeležilo blizu 200 dijakov iz skoraj petdesetih držav. Iz Slovenije so sodelovali štirje dijaki, ki so osvojili eno zlato in eno bronasto medaljo.

Na zborovanju se je zvrstilo tudi lepo številno predstavitev iz Slovenije. Tatjana Resnik Planinc (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) je imela v okviru sekcije Komisije za izobraževanje predavaje z naslovom *Education for sustainable mobility in Slovenia: Using gamification to influence the travel habits of children*, Matej Gabrovec je imel v okviru sekcije Komisije za spremembo rabe zemljišč predavanje z naslovom *Land use changes and transformation of cultural landscapes over two centuries: case studies from Slovenia*, v okviru iste sekcije pa sta bili še predavanji z naslovom *How can collective actions, such as common lands, boost the revitalisation of rural areas and contribute to sustainable landscape management in Portugal?* avtorice Daniele Ribeiro in *Land uses sustained by collective actions in Slovenia* avtorice Mateje Šmid Hribar (vsi ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika). V okviru sekcije Komisije za trajnost podeželja je imela Irma Potočnik Slavič (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) predavaje z naslovom *Slovenian rural geography endeavours: rich in empirical and modest in theoretical research*, v okviru sekcije Komisije za toponime je imel Matjaž Geršič (ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) predavanje z naslovoma *Cloning geographical names – some examples from Slovenia*, v okviru sekcije Komisije za upravljanje je imela Tadeja Jere Jakulin (Fakulteta za turistične študije – Turistica Univerze na Primorskem) predavanje z naslovom *Systems solutions for inclusive cultural tourism governance*, v okviru sekcije Komisije za turizem, prosti čas in globalne spremembe je imela Maja Turnšek (Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru) predavanje z naslovom *Juliana Trail: Interdependencies of managing natural and cultural heritage*, v okviru sekcije Komisije za urbanizem pa je imela Vlasta Vodeb (Urbanistični inštitut Republike Slovenije) predavanje z naslovom *Visual mapping platform geo-simulation tools for evaluation of green infrastructure to facilitate climate change adaptations in urban areas*. Podpisani (ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) sem imel v okviru sekcije Komisije za biogeografijo predavanje z naslovom *Subglacial carbonate deposits – a new source for studying glaciers in a glaciokarst environment*, poleg tega pa sem kot predsednik Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo vodil dve sekciji.

Naslednje osrednje zborovanje IGU bo potekalo čez štiri leta (julij 2028) v Melbourneu (Avstralija): <https://igc2028melbourne.org/>.

Matija Zorn

**EuroCarto 2024 – Regionalna kartografska konferenca
Mednarodnega kartografskega združenja**
Dunaj, Avstrija, 9.–11. 9. 2024

Na Dunaju so septembra pripravili zdaj že tradicionalno, 4. regionalno kartografsko konferenco Mednarodnega kartografskega združenja (*International Cartographic Association – ICA*). Konferenca, v celoti izvedena v prostorih Tehniške univerze na Dunaju (*Technische Universität Wien*), je bila ponovno izjemno uspešna. Formalni soorganizatorji konference so kartografska združenja Avstrije, Nemčije, Švice, Združenega kraljestva in tokrat tudi Češke, pretežni del izvedbe pa je kot vedno zagotovila ekipa TU Dunaj na čelu s prof. dr. Geomgom Gartnerjem, tudi aktualnim predsednikom ICA. Čeprav je bil dogodek regionalen, se je zbralo več kot tristo udeležencev iz osemindesetih držav z vsega sveta.

Že dan pred začetkom je bilo na voljo kar enajst različnih delavnic z raznolikih področij kartografije, nekatere usmerjene v tehnološke novosti, druge v uporabniške izkušnje in družbene izzive. Konferenca se je začela z večerno otvoritvijo in uvodnim govorim prof. dr. Lorenza Hurnija, šele četrtega predstojnika inštituta ETH Zürich v njegovi skoraj stoletni zgodovini, sledilo pa je druženje prisotnih v izjemno obnovljeni podstrešni dvorani (*Kuppelsaal*) univerzitetne stavbe (slika 2). V naslednjih treh dneh je bilo v treh vzporednih sekcijah predstavljenih 187 predstavitev z vseh področij kartografije, med njimi ena iz Slovenije; 33 prispevkov je bilo predstavljenih na posterjih. Velik poudarek je bil na prispevkih predstavnikov mlajših generacij; ti so se na inovativen način predstavili že na otvoritvi, se posebej sestali in pogovorili o svojih izzivih ter pripravili atraktivna spremljajoča doživetja, kot na primer kartografsko

DUŠAN PETROVIĆ

Slika 1: Prizor s predavanj.

DUŠAN PETROVIČ

Slika 2: Prizor z druženja udeležencev po otvoritvi.

inštalacijo Dunaj 360° in skupinsko izkušnjo kartiranja Dunaja. Konferenca je vedno priložnost tudi za sestanke in srečanja, tako formalna kot neformalna; posebej v organizaciji, kot je ICA, ki deluje povsem na osnovi izvoljenih predstavnikov brez stalno zaposlenega osebja.

Kot vsakič ponovno obžalujem, da se je tako zanimivega dogodka na dostopni oddaljenosti iz Slovenije udeležila le dvojica iz Slovenije, oba, ki imava v okviru ICA tudi formalne zadolžitve. Kartografija danes nikakor ni več zgolj izdelava kart, temveč vključuje številne vidike pridobivanja podatkov, njihove obdelave in uporabe, posredovanje uporabnikom upošteva njihove raznolikosti, sodelovanje z drugimi strokami, spremljanje aktualnega dogajanja v svetu, podporo pri reševalnih akcijah in spremljanju stanja planeta, pa tudi pri raziskovanjih prostorov izven Zemlje. Vse te tematike so izjemno zanimive za vse, ki se ukvarjamo s prostorskimi podatki in odločanjem na njihovi podlagi. Ker bo tudi naslednja svetovna kartografska konferenca prihodnje leto v Slovencem precej manj dostopni lokaciji, v kanadskem Vancouvru, vsem, ki nas zanima dogajanje na širšem področju kartografije, ostane pričakovanje naslednje Evropske kartografske konference predvidoma leta 2026 na še ne določeni lokaciji.

Dušan Petrovič

4. mednarodni znanstveni simpozij UNGEGN – RHD

Rim, Italija, 11.–13. 9. 2024

Zveza geografov Italije je pod okriljem Jezikovno-geografskega oddelka za romanske in grški jezik (RHD oziroma *Romano Hellenic Division*), ki je del Skupine izvedencev Organizacije združenih narodov za zemljepisna imena (UNGEEN, *United Nations Group of Experts on Geographical Names*), v Rimu organizirala 4. mednarodni znanstveni simpozij z naslovom *Toponimi kot znamenje identifikacije*,

MATJAZ GERŠIČ

Slika 1: Vila Celimontana – sedež Zveze geografov Italije.

ARHIV ORGANIZATORIA

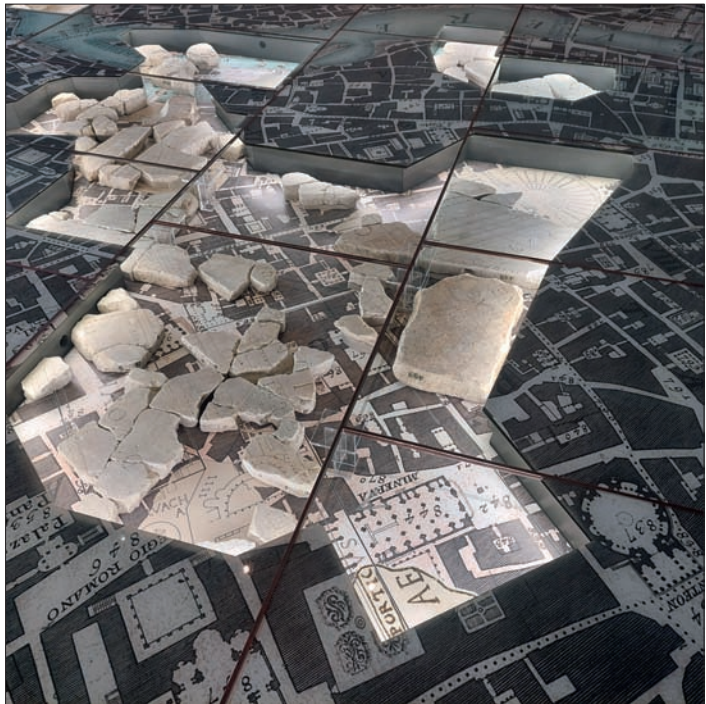

Slika 2: Matjaž Geršič ob predstavitvi prispevka.

ARHIV ORGANIZATORIA

Slika 3: Udeleženke in udeleženci simpozija.

MATJAZ GERŠIČ

Slika 4: Fragment zemljevida oziroma načrta Forma Urbis Romae.

lokacije, posedovanja, pripadnosti, ločevanja in spoštovanja človeških kultur, na katerem se je zbralo preko 50 udeleženk in udeležencev iz desetih držav. Simpozij je potekal v Vili Celimontana (znani tudi kot Vila Mattei; slika 1), kjer ima Zveza geografov Italije svoj sedež. Zveza je vilo dobilo v dar od države leta 1926, potem ko jo je Italija po koncu prve svetovne vojne zaplenila bavarskemu baronu Richardu Hoffmanu. Vila je bila sicer zgrajena v 16. stoletju. Locirana je na vrhu griča Celio na jugovzhodu Rima, obdajajo pa jo prostrani vrtovi.

V okviru simpozija so bile organizirane štiri znanstvene sekcije, ogled razstave ter ogled muzeja *Forma Urbis Romae*. V znanstvenih sekcijah je bilo predstavljenih 34 prispevkov. Večinoma so bili osredinjeni na Italijo oziroma italijanske vire. Spodaj podpisani sem predstavil prispevek z naslovom *Italijanska imena v Sloveniji* (slika 2). Nekatera od njih nastopajo v vlogi endonimov, druga v vlogi eksonimov. V okviru prispevka sem analiziral arhivske kartografske vire od 16. stoletja dalje, posebno pozornost pa sem namenil zakonodajnemu okviru dvojezičnosti v slovenski Istri, ki se začne Londonskim sporazumom z leta 1954. Posebno poglavje je obravnavalo italijanske eksonime v Sloveniji. To pa ni bil edini slovenski prispevek. Predstavniki Slovencev v Italiji so v svojem predavanju izpostavili pomen pomembnosti skrbi za ohranjanje zemljepisnoimenske dediščine manjšin v Furlaniji Julijski krajini.

Naslov razstave, ki so jo pripravili organizatorji, je bil *Zemljevidi in toponimi iz našega sveta v druge svetove*. Avtorji razstave ugotavljajo, da sta kartiranje in ustvarjanje toponimov ključna koraka v vsakem procesu teritorializacije. Posameznikom in skupinam omogočata spoznati nov prostor in določiti predmete, ki so pomembni za vse oblike človeške prisotnosti in dejavnosti. To se je dogajalo skozi celotno zgodovino človeštva na Zemlji in poteka tudi v času, ko človeštvo v bližnji in daljni prihodnosti načrtuje svoje prve korake na drugih nebesnih telesih, kot sta Luna ali Mars. Fazi opazovanja sledi faza kartiranja z različnimi metodami; zemljevidi pa so osnova za vzpostavitev konceptualnega okvira o predstavljenih prostorih ter vzpostavitev referenčnih točk in struktur, v okviru katerih toponimi dobijo status identifikatorjev. Toponimi so povezani s samim dejanjem raziskovanja in vzpostavljanjem postojank; postojank, ki jih lahko raziskovalci neposredno obišejo ali pa so ustvarjene kot okolje za posredno raziskovanje z avtomatiziranimi napravami in napravami za daljinsko zaznavanje. Toponimi, poleg svoje tehnične in simbolne vloge odražajo tudi pojmovanje raziskovalcev, ki so jih oblikovali, in njihov odnos do oddaljenih okolij in krajev. Namen razstave je izobraževati in ozaveščati o pomenu toponimskih nalog v človeškem raziskovanju in morebitni vzpostavitvi postojank na nebesnih telesih. Po primerjalnem pristopu so predstavljeni primeri dodeljevanja toponimov na Zemlji, Luni in Marsu, o katerih se razmišlja kot o geografskih okoljih, v katerih se je razvila človeška prisotnost, ki je začela svojo pot zunaj svojih prvotnih meja in se bo vzpostavilo v prihodnosti.

Simpozij smo sklenili z obiskom v letošnjem letu odprtega muzeja *Forma Urbis*. V muzeju je predstavljen *Forma Urbis Romae* ali Severanov marmorni načrt (slika 4). Gre za ogromen marmorni zemljevid starega Rima, ki je nastal pod cesarjem Septimijem Severom med letoma 203 in 211 po Kristusu. Prvotno je meril 18 m v širino in 13 m v višino ter je bil vklesan v 150 marmornih plošč, nameščenih na notranji steni Templja miru. Zemljevid je bil izdelan v merilu približno 1 : 240 in je bil dovolj podroben, da je prikazoval tlorise skoraj vsakega templja, kopališča in drugih pomembnih stavb v osrednjem Rimu. Meje načrta so bile določene na podlagi razpoložljivega prostora na marmorju in ne po geografskih ali političnih mejah, kot je to običajno na sodobnih zemljevidih. Zemljevid je bil orientiran proti jugu. Na zemljevidu so imena in načrti javnih stavb, ulic in zasebnih hiš. Ustvarjalci so uporabili posebne kartografske znake za na primer stebre, stopnišča in akvedukte. Načrt so v srednjem veku postopoma uničili, marmorne kose pa so uporabili kot gradbeni material ali za izdelavo apna. Leta 1562 je kipar Giovanni Antonio Dosio izkopal fragmente *Forma Urbis* z najdišča v bližini cerkve Svetih Kozme in Damjana pod vodstvom Torquata Contija, ki je od cerkvenih kanonikov odkupil pravico do izkopavanja. Conti je najdene fragmente podaril kardinalu Alessandru Farneseju, ki jih je zaupal svojemu knjižničarju Onofriu Panviniju in antikvarju Fulviu Orsiniju. Skupno je bilo od takrat v obliki več kot tisoč marmornih odlomkov pridobljenih približno 10 % prvotne površine načrta.

Matjaž Geršič

Zborovanje geografov Bosne in Hercegovine

Sarajevo, Bosna in Hercegovina, 19.–21. 9. 2024

V drugi polovici septembra je na Naravoslovno-matematični fakulteti Univerze v Sarajevu (slika 1) potekalo 6. zborovanje geografov Bosne in Hercegovine. Zborovanje sta soorganizirala Oddelek za geografijo omenjene fakultete in Geografsko društvo Federacije Bosne in Hercegovine. Zborovanja se je udeležilo blizu 170 udeležencev iz Bosne in Hercegovine, Madžarske, Slovenije, Hrvaške, Srbije, Črne gore in Kosova. Predstavljeno je bilo prek 60 referatov, razdeljenih v šest tematskih sklopov: teoretska in aplikativna geografija, turizem, regionalno in prostorsko planiranje, varstvo okolja, geoinformacijske tehnologije in GIS ter geografija v izobraževanju. Organizirani sta bili tudi dve panelni diskusiji na temo turizma kot dejavnika regionalnih in globalnih integracij ter o sodobnih izzivih geografskega izobraževanja. Zadnji dan je bila organizirana ekskurzija na relaciji Sarajevo – Jablanica – Ščit – Kupres – Šipovo Jajce – Travnik – Sarajevo. Izbrana predstavljena dela bodo objavljena v kongresnem zborniku ter znanstvenih revijah *Geografski pregled* in *Journal of Tourism and Hospitality Management*.

Med udeleženci je bilo tudi več slovenskih geografov. Simon Kerma (Fakulteta za turistične študije – Turistica Univerze na Primorskem) je imel v sklopu o turizmu predavanje z naslovom Vinski turizem v Sloveniji na razpotju – primer vinskih cest, sodeloval pa je tudi v plenarni diskusiji o turizmu, Boštjan Rogelj (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani) je imel v sklopu teoretske in aplikativne geografije predavanje z naslovom Geopolitika, šport in rusko-ukrajinska vojna, Miha Koderman (Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem) je imel v sklopu geoinformacijske tehnologije in GIS predavanje z naslovom Prostorska opredelitev Sredozemlja v Sloveniji: kvantitativna analiza dojemanja prebivalcev slovenske Istre, podpisani (ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) pa sem imel plenarno predavanje z naslovom Izginjajoča kriosfera v Sloveniji.

Matija Zorn

MATIJA ZORN

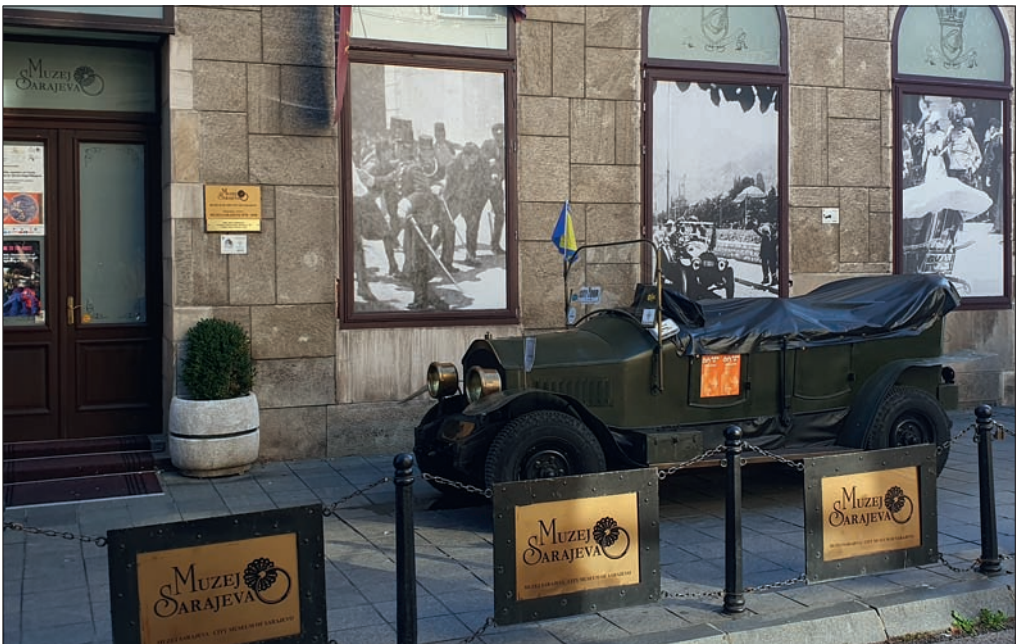
Slika 1: Zborovanje je potekalo v prostorih Naravoslovno-matematične fakultete Univerze v Sarajevu.

MATIJA ZORN

Slika 2: Zborovanje je odpri Ranko Mirič s sarajevskega Oddelka za geografijo, poskrbljeno pa je bilo tudi za kulturni program.

MATIJA ZORN

Slika 3: Kraj, ki je bil povod za prvo svetovno vojno. Lokacija, kjer je bil izveden atentat na avstro-ogrškega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, 28. junija 1914.

MARIJA ZORN

Slika 4: Skozi Sarajevo teče reka Miljacka.

17. biennial symposium Geographical information systems in Slovenia

Ljubljana, 24. 9. 2024

Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v sodelovanju z Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, Zvezo geografov Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije organiziral 17. biennial symposium Geographical information systems in Slovenia z naslovom *Digitalne vezi*.

Dogodek je namenjen srečanju raziskovalcev, strokovnjakov, pedagogov, uporabnikov in proizvajalcev geografskih informacijskih sistemov iz cele Slovenije. Predstavili smo najnovejše stanje na tem področju, izmenjali izkušnje ter vzpostavili nove in utrdili že utečene strokovne vezi.

Zbrane udeležence so pred začetkom prve iz med treh sekcij nagovorili namestnica direktorja ZRC SAZU Mimi Urbanc, prodekanja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Irena Samide (slika 1), dekanja Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani Violeta Bokan Bosiljkov, predsednik Zveze geodetov Slovenije Toni Levičnik ter predsednik Zveze geografov Slovenije Aleš Smrekar.

Na dogodku so bile izvedene tri tematske sekcije. Prvo sekcijo, ki je združevala raziskave s področja geoinformatike na splošno, je vodil Krištof Oštir s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Mihaela Triglav Čekada in Katja Oven sta predstavili prispevek z naslovom *Digitalne vezi geodetskih znamenj med preteklostjo in sedanjostjo*. Branka Brancelj Kular, Marko Premelč in Vitomir Wolf so predstavili prispevek z naslovom *Upravljanje prostora na lokalni ravni z uporabo geografskih informacijskih sistemov*. Luka Zaletelj in Blaž Repe sta predstavila prispevek z naslovom *Geoinformacijska podpora odločanju pri opredelitvi omejitev in primernosti za letenje brezpilotnih zrakoplovov v odprti kategoriji*. Kot zadnji prispevek v sekciji so Jure Pavšek, Blaž Repe, Peter Mikša in Urban Pipan predstavili *Virtualne tematske poti z lokacijsko obogateno resničnostjo – primer mobilne aplikacije PolhaR* (slika 2).

MARKO ZAPLATIL

Slika 1: Pozdravni nagovor Irene Samide, prodekanje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Dogodek je vodila in povezovala Mateja Breg Valjavec z ZRC SAZU Geografskega inštituta Antona Melika.

MARKO ZAPLATIL

Slika 2: Jure Pavšek in Urban Pipan z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani sta predavala na temo obogatene resničnosti na primeru aplikacije Polnar. Sekcijo je vodil in povezoval Krištof Oštrf s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani.

Drugo sekcijo, v kateri so bili predstavljeni štirje prispevki s področja mobilnosti in dostopnosti, je vodil Jernej Tiran z ZRC SAZU Geografskega inštituta Antona Melika. Martin Fale in Klemen Prah sta predstavila prispevek z naslovom *Primerjava dostopnosti obstoječih enot nujne medicinske pomoči s predlogoma iz let 2022 in 2024*. Jani Demšar in Marina Lovrić sta predstavila prispevek z naslovom *Povezovanje prostorskih baz za omogočanje mobilnosti različno oviranih oseb*. Blaž Barborič in Maja Baloh sta predstavila prispevek z naslovom *Dostopni prostori za vse – izboljšanje dostopnosti turizma za invalide v srednji Evropi*. Boštjan Kop, Nataša Golobič, Krištof Oštir, Jernej Tekavec in Anže Žnidaršič so kot zadnjega v sekciji predstavili prispevek z naslovom *DRAJV zemljevid: izdelava spletne GIS aplikacije za prikaz voznih navad in prometne varnosti na slovenskih cestah*.

Tretjo sekcijo, v kateri je bilo predstavljenih pet prispevkov s področja daljinskega zaznavanja, je vodil Tomaž Šturm z Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije. Urša Kanjir, Aleš Marsetič, Marko Peljhan in Žiga Kokalj so predstavili prispevek z naslovom *Kartiranje gozdnih požarov na Krasu z različnimi viri daljinsko zaznanih posnetkov*. Adam Gabrič, Dejan Grigillo in Žiga Kokalj so predstavili prispevek z naslovom *Vpliv položajne neskladnosti podatkov daljinskega zaznavanja na klasifikacijo dreves*. Ana Potočnik Buhvald, Krištof Oštir, Rudi Kraševc in Tomaž Jančar so predstavili prispevek z naslovom *Analiza časovnih vrst Sentinel-2 in PlanetScope za detekcijo košenj na presihajočem Cerknškem jezeru (2017–2023)*. Timotej Verbovšek in Galena Debevec Jordanova sta predstavila prispevek z naslovom *Uporaba satelitske interferometrije InSAR za spremljavo premikov kompleksnega plazovitega območja na Rebrnicah vzdolž hitre ceste Razdrto–Vipava* (slika 3). Alen Mangafić in Primož Kete sta predstavila zadnji prispevek na simpoziju z naslovom *Samodejna zaznava prometnic z globokim učenjem na podatkih Cikličnega laserskega skeniranja Slovenije*.

MARKO ZAPLATIL

Slika 3: Timotej Verbovšek z Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani je predaval na temo daljinskega zaznavanja plazovitega območja na Rebrnicah vzdolž hitre ceste Razdrto–Vipava. Sekcijo je vodil in povezoval Tomaž Šturm z Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

Na simpoziju se je zbralo prek 70 udeležencev, ki so po vsaki predstavitvi predavateljem postavili vprašanja. Videoposnetki vseh predavanj kakor tudi datoteke predstavitev so dostopni na spletni strani dogodka, pod zavihkom Zgodovina (<https://giss.zrc-sazu.si/ZGODOVINA>), in sicer jih najdete pod ločenimi povezavami. Celotni prispevki so objavljeni v monografiji *Digitalne vezi*, ki je 17. knjiga v zbirki GIS v Sloveniji in je prosto dostopna na spletu: <https://giam.zrc-sazu.si/sl/publikacije/digitalne-vezi>.

Mateja Breg Valjavec

Posvetovanje o zgodovini hidroenergije v Alpah

Bern, Švica, 27. 9. 2024

Konec septembra je na Univerzi v Bernu (Švica) potekal enodnevni posvet z naslovom *Critical Perspectives on the Alpine Damscape: An Environmental and Social History of Hydropower in the Alps after 1880* (Kritični pogledi na alpsko pokrajino jezov: okoljska in socialna zgodovina hidroenergije v Alpah po letu 1880). Posvet je bil organiziran v okviru projekta Jezovi in preseljevanja na območju Alp po letu 1880 – med participacijo in marginalizacijo perifernih družb (*Staudämme und Verdrängungsprozesse im Alpenraum nach 1880 – zwischen Teilhabe und Ausgrenzung peripherer Gesellschaften*), ki ga financira Švicarska znanstvena fundacija. Projekt poteka na Oddelku za ekonomsko, socialno in okoljsko zgodovino Univerze v Bernu, ki je posvet tudi organiziral.

Posvet je bil predvsem namenjen zgodovinarjem in geografom, ki se v raziskavah ukvarjajo z okoljskimi in družbenimi vprašanji, povezanimi z velikimi tehničnimi sistemi v Alpah, kot so hidroenergetski

MATIJA ZORN

Slika 1: V Bernu je sedež švicarskega zveznega parlamenta. Pretežni del zgradbe je bil zgrajen v drugi polovici 19. stoletja.

MATIJA ZORN

Slika 2: Med bolj znanimi znamenitostmi mesta je urni stolp (Zytglogge), zgrajen v začetku 13. stoletja.

objekti. Ti so po eni strani zanimivi zaradi gospodarskega pomena in tehnizacije prostora, po drugi pa pomenijo precejšnje družbeno-naravne spremembe. V prenekaterih krajih v Alpah je gradnja jezov in zajezitev za ceno modernizacije pomenila preselitev celotnih vasi, celo dolin. Drugod pa so »industrializirane reke« prinesle finančne koristi, poceni električno energijo ter tudi infrastrukturni razvoj in priložnosti za zaposlitev. Namen posvetovanja je zato bil, na podlagi študija primerov pokazati izgube in koristi »alpske pokrajine jezov« ter odgovoriti na več vprašanj: Kakšne izgube in koristi je imel razvoj hidroenergetskih objektov za lokalno prebivalstvo? Kaj je bila podlaga za sprejemanje ali odpor do hidroenergije? Katere strukture moči so omogočile gradnjo jezov? Kakšne prakse preseljevanja so prevladoval v posameznih delih Alp?

Na posvetu se je zvrstilo osem predavanj vabljenih predavateljev iz šestih držav – po eno predavanje iz Španije, Italije, Francije in Združenih držav Amerik ter po dve iz Slovenije in Švice. Kot uvod je služilo predavanja o političnih ozadjih tragedije v Vajontu, kjer je oktobra 1963 zaradi velikanskega plazua, ki se sprožil v zajezitev hidroelektrarne in posledične poplave, umrlo okrog 2000 ljudi. Sledila so predavanja o razvoju hidroenergije v evropskih kolonijah ter o odnosu lokalnega prebivalstva do tovrstnih gradenj v italijanskih in francoskih Alpah, predstavljeni pa so bili tudi socialno-ekonomski učinki izbrane zajezitve v nemških Alpah kot tudi razvoj švicarske hidroenergije. Od slovenskih udeležencev je imela Sara Šifrar Krajnik (Univerza v Bernu in Inštitut za novejšo zgodovino) predavanje z naslovom *Hydroimperialism in the Habsburg Monarchy: Carniola and its hydropower infrastructure between 1880 and 1918* (Hidroimperializem v habsburški monarhiji: Kranjska in njena hidroenergetska infrastruktura med letoma 1880 in 1918), podpisani (ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) pa sem imel predavanje z naslovom *Dams and barrages on rivers in Slovenia: Benefit or burden* (Jezovi in pregrade na slovenskih rekah: korist ali breme).

Matija Zorn

Mednarodni simpozij o prihodnosti turizma ob 75-letnici dr. Petra Jordana Šmohor, Avstrija, 22.–24. 10. 2024

Med 22. in 24. oktobrom 2024 je v Šmohorju (Herzogsdorf), ob vznožju smučišča na Mokrinah (Nassfeld), potekal mednarodni simpozij Prihodnost turizma v alpsko-jadranskem prostoru (*The Future of Tourism in the Alpine-Adriatic Region*). Simpozij je obeležil 20. obletnico smrti dr. Zlatka Pepeonika (1934–2004), hrvaškega geografa, domoljuba in izjemnega poznavalca turizma. Idejni in organizacijski vodja posveta je bil dr. Peter Jordan (slika 1), upokojeni geograf Avstrijske akademije znanosti (*Österreichische Akademie der Wissenschaften – ÖAW*). Turizem v alpsko-jadranski regiji se namreč sooča z resnimi izzivi, med katerimi so v ospredju podnebne spremembe in visoke temperature, ki ne vplivajo na turistično dejavnost le v zimskem, temveč tudi v poletnem obdobju. Obenem se turistično gospodarstvo sooča z demografskimi spremembami, pomanjkanjem delovne sile in prilagoditvami, ki jih narekuje sodobno prostorsko urejanje in okolju prijazno načrtovanje. S sodobnimi metodami so avtorji analizirali in vrednotili procese ter v številnih primerih nakazovali tudi rešitve. Na dogodku so se zvrstile tematike, ki so obravnavale zimski turizem (vzdržnost zimskih športov ob trendih zmanjševanja snežnih padavin in izginjanju ledenikov) in privlačnost obmorskega turizma v (vročih in vremensko nepredvidljivih) poletnih mesecih. Novi izzivi, prepleteni predvsem z množičnim turizmom, se odražajo v degradiranju naravnih in kulturnih dobrin, v ponudbi na trgu nepremičnin, v energetski porabi in obremenitvi komunalne infrastrukture ter v občasni preobremenjenosti tekočega in stoječega prometa. Odpirajo se vprašanja o vlogi turizma v obrobnih območjih in kažejo smernice v smeri strožje varovanja izjemne naravne in kulturne dediščine.

»Butični« tridnevni znanstveni simpozij je povezal 65 raziskovalcev in praktikov iz devetih držav, pretežno geografov iz območja srednje in jugovzhodne Evrope. Sodelovali so predstavniki Avstrije, Italije, Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Albanije, Francije in Indije. Najštevilčnejša je bila hrvaška udeležba, predvsem geografov, sodelavcev dr. Pepeonika z Univerze v Zagrebu. Na simpoziju je bilo predstavljenih 32 prispevkov v osmih tematskih sekcijah, organizator pa je poskrbel za ustrezno časovno dinamiko in strokovno razpravo. Tematike treh uvodnih vabljenih predavanj so naslavljale spremembe ledenikov v Alpah (1850 do 2050) (Lea Hartl in Andrea Fischer), primere množičnega turističnega obiska v izbranih območjih alpsko-jadranske regije (Anton Gosar) in spodbujanje turističnega potenciala Kvarnerja z večjo raznovrstnostjo ponudbe ob sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (Daniela Soldić Frleta). Med posebej aktualne lahko uvrstimo prispevke mlajših kolegov s Hrvaške, ki so s svojimi mentorji diplomskih in magistrskih del ter doktoratov predstavili pomembnejše ugotovitve svojih raziskav. Slovenski geografi smo se predstavili s štirimi prispevki in enim plakatom (slika 2). Z Odelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je sodelovala dr. Barbara Lampič, ki je skupaj z dr. Simonom Kermo z Univerze na Primorskem (Fakulteta za turistične študije – Turistica) predstavila del rezultatov raziskave o vlogi in vitalnosti vinskih turističnih cest v Sloveniji. Poleg omenjenega dr. Gosarja so nastopili še dr. Matej Gabrovec, ki je predstavil nekatere rešitve, ki lahko omilijo pritisk pohodnikov v gorah, in dr. Maruša Goluža (oba ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika), ki je opozorila na nekatere rezultate projekta TranStat (*Interreg Alpine Space*), kjer so v bili ospredju izzivi podnebnih sprememb na območju Kranjske Gore. Občina Kranjska Gora je bila obravnavana tudi v prispevku Mihe Kodermana s Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, ki je s soavtorjem dr. Quentin Benoît Guillaume Drouetom s Savojske univerze (Bourget-du-Lac) predstavil razvoj počitniških stanovanj in učinke, ki jih imajo le-ti na turistični razvoj in avtohtono prebivalstvo. S plakatom je Adrijana Perkon (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije) predstavila življenje in delo gornika Valentina Staniča z zemljevidom njegove poti na Triglav.

Vsi predstavljeni prispevki in razprave so pokazali, da turizem ubira povsem nove poti, njegovi učinki pa postavljajo številne izzive in naloge ne le pred raziskovalce, temveč tudi ali predvsem pred usmerjevalce razvoja turizma, regionalnega razvoja in razvoja drugih dejavnosti v prostoru. Dogodka se je udeležila tudi žena pokojnega profesorja Valentina Kelemen Pepeonik, ki se je z velikim veseljem

MIHA KODERMAN

Slika 1: V imenu Zveze geografov Slovenije je organizatorju in slavljenju dr. Petru Jordanu ob praznovanju 75. rojstnega dne čestital dr. Anton Gosar.

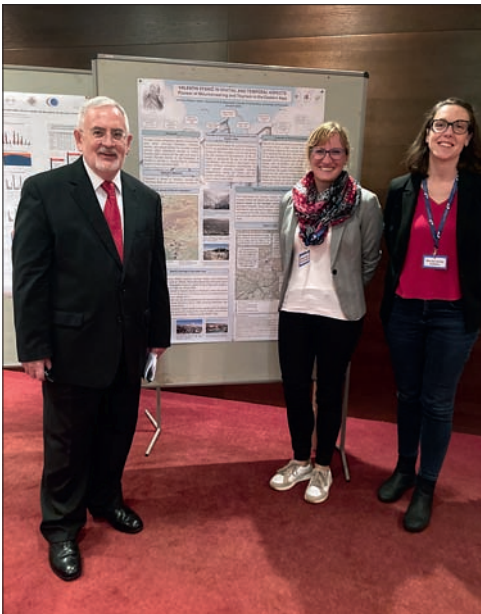

ANA PEJDO

Slika 2: Slovenski udeleženci z organizatorjem simpozija, dr. Petrom Jordanom (z leve proti desni): dr. Simona Kerma, Adrijana Perkon, dr. Barbara Lampič, dr. Peter Jordan, dr. Maruša Goluža in dr. Miha Koderman.

spominjala tudi slovenskih geografov, posebej dr. Mirka Paka in dr. Matjaža Jeršiča. Uvod v predstavitvev problematike množičnega turizma v alpsko-jadranskem prostoru je dr. Anton Gosar namenil srečanjem s pokojnim kolegom v Ljubljani in v Združenih državah Amerike v času promocije suverene Hrvaške med akademiki in študenti tamkajšnjih univerz.

Čeprav je uradno že desetletje v pokoju, je organizator simpozija, dr. Peter Jordan, pri 75. letih še vedno aktiven na vsaj štirih ustanovah – na že omenjeni Avstrijski akademiji znanosti, na Avstrijskem inštitutu za preučevanje jugovzhodne Evrope (*Österreichisches Ost- und Südosteuropa Institut*), nemškem Društvu za jugovzhodno Evropo (*Südosteuropa Gesellschaft*) in na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu (*Alpen-Adria-Universität Klagenfurt*). Vse omenjene ustanove so bile navedene tudi kot uradne organizatorice dogodka; materialno in strokovno pomoč je nudila tudi občina Hermagor/Šmohor. Dr. Peter Jordan je namreč Korošec iz Ziljske doline, ki je študiral geografijo in etnologijo na dunajski univerzi in tam leta 1979 tudi doktoriral; naziv rednega profesorja mu je 20 let kasneje podelila Alpsko-jadranska univerza v Celovcu. V Sloveniji smo geografi prepoznali njegov izjemen uredniški odtis ob izdajah Atlasa podonavskih držav (*Atlas der Donauländer*, 1977–1988), Atlasa vzhodne in jugovzhodne Evrope v 30. zvezkih (*Atlas Ost-und Südosteuropa*, 1989–2014) in Atlasa naravnih virov in stanja okolja v svetu (*Resources and Environment – World Atlas*, 1994–1998) ter pri urednikovanju Sporočil avstrijskega geografskega društva (*Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft – MÖGG*, 2009–2017). Je predsednik delovnega področja za kartografska poimenovanja pri Združenih narodih in poročevalec pri UNGEGN (*United Nations Group of Experts on Geographical Names*) ter obenem podpredsednik ICOS (*International Council of Onomastic Sciences*), to je mednarodnega posvetovalnega telesa, ki preučuje poimenovanja v znanosti, literaturi in na sorodnih podpodročjih. Po podatkih iz letošnjega leta je objavil 430 člankov in predaval ob 408. priložnostih. Njegova povezanost s širšim prostorom jugovzhodne Evrope in tudi s slovenskim prostorom ostaja živa, saj je na primer leta 2023 sodeloval na zborovanju Društva učiteljev geografije Slovenije (DUGS) v Rogaški Slatini z uvodnim predavanjem Zdravilišča v Avstro-Ogrski monarhiji (*The spas of the Austro-Hungarian Monarchy*), ki je objavljen v zborniku Turizem (Skorupan 2023). Slovenske geografe je dr. Peter Jordan pogosto vabil na mednarodne posvete in zborovanja ter k objavljanju v tiskanih delih, ki jih je urejal. Dr. Matjaž Jeršič

BARBARA LAMPIC

Slika 3: Priložnost za srečanje različnih generacij: dr. Anton Gosar, Adrijana Perkon in dr. Maruša Goluža na predstavitvi plakatov.

je poglobljeno sodeloval pri izdaji zvezka Atlasa vzhodne in jugovzhodne Evrope posvečenem turizmu; Dejan Cigale in Anton Gosar sta v MÖGG objavila odmeven članek Izzivi in značilnosti turističnega razvoja v Sloveniji (*Trends and characteristics of tourism development in Slovenia, 2015*). Slovenski geografi, ki so se ukvarjali s politično geografijo, predvsem dr. Milan Bufon, dr. Jernej Zupančič in dr. Anton Gosar, so bili večkrat vabljeni predavatelji na prireditvah, ki jih je v imenu Avstrijske akademije znanosti organiziral slavljeneec. Med novejšimi gostovanji velja izpostaviti 3. alpsko-jadranski forum na Dunaju (*3rd Conference of The Adriatic Forum*) in posvet ter zbornik 10 let širitvenega procesa EU: geografski okvir pogumnega koraka (*10 Years of EU Eastern Enlargement: The Geographical Balance of a Courageous Step*). Iz povedanega in avtorjema dostopnega sledi, da je interes dr. Petra Jordana izjemno širok – sega na področja politične geografije, toponomastike, geografije turizma in kartografije. Leta 2021 je izšla njegova knjiga Poimenovanje krajev v multikulturnih območjih (*Place-Name Politics in Multicultural Areas*), v kateri obravnava tudi vprašanja dvojezičnih poimenovanj na Koroškem in se pri tem opira na zemljevid Koroške z dvojezičnimi krajevnimi imeni, ki jo je izdala Založba Obzorja Maribor (Klemenčič 1972). Za leto 2025 načrtuje izdajo zbornika Standardizacija manjšinskih krajevnih imen: primerjava regulative in pristopov v Evropi (*Minority Place-Name Standardisation. A Comparison of Regulations and Approaches in Europe*). Dr. Peter Jordan je sodelavec (*fellow*) na Svobodni univerzi Južne Afrike, Bloemfontein in Mednarodne kartografske zveze (*International Cartographic Association – ICA*). Za zasluge v znanosti in poučevanju mu je koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser leta 2022 podelil najprestižnejše koroško odlikovanje Veliko priznanje koroške dežele (*Das Grosse Ehrenzeichen des Landes Kärnten*). Je častni član 9. nacionalnih združenj geografov, od leta 2017 tudi Slovenije, ko mu je častno članstvo podelila Zveza geografov Slovenije. Ob zaključku posveta Prihodnost turizma v alpsko-jadranskem prostoru smo dr. Jordanu ob 75. obletnici rojstva čestitali in posredovali priložnostno darilo.

Anton Gosar, Barbara Lampič

10. arabski forum o zemljepisnih imenih

Džida, Saudova Arabija, 10.–12. 11. 2024

Kraljevina Saudova Arabija je v prvi polovici novembra gostila 10. arabski forum o zemljepisnih imenih. Srečanje je organizirala Državna agencija za geodetske in prostorske informacije (GEOSA), pokrovitelj pa je bil minister za obrambo in predsednik upravnega odbora GEOSA princ Khalid bin Salman bin Abdulaziz. Osrednja tematika srečanja je bila krepitev odnosov in povezav med arabskimi državami na področju zemljepisnih imen. Guverner Džide, princ Saud bin Abdulah bin Jalawi, je v pozdravnem nagovoru izrekel dobrodošlico predstavnikom 22 arabskih držav, UNGEGN-a ter strokovnih in mednarodnih združenj, ki se ukvarjajo z zemljepisnimi imeni. Na podlagi obravnavnih tem je bilo v sklepu dogodka sprejetih več priporočil državam članicam Arabske lige.

Udeleženske in udeleženci dogodka so prijaviili več kot 120 znanstvenih prispevkov, organiziranih pa je bilo tudi več kot 10 znanstvenih sekcij, v okviru katerih je preko 70 govork in govorcev predstavilo rezultate svojega raziskovalnega dela ter delilo izkušnje na področju zemljepisnih imen. Na spremljajočem dogodku je na stojnicah več kot 15 vladnih in zasebnih organizacij predstavilo svoje delo ter med drugim 25 publikacij, povezanih z zemljepisnimi imeni.

Namenov foruma je bilo več:

- pregled delovanja arabskih držav na področju zemljepisnih imen;
- medsebojno podpiranje arabskim prizadevanjem, krepitev identitete in spodbujanje izmenjave zamisli, spoznanj in izkušenj;
- povečanje ozaveščenosti o pomenu geografskih imen in njihovi povezavi s sodobno tehnologijo;
- spodbujanje raziskav in inovacij na tem področju;

MATAŽ GERŠIČ

Slika 1: Otvoritev foruma, ki se je odvijal v hotelu Ritz-Carlton v Džidi, je bila zelo spektakularna.

ARHIV ORGANIZATORJA

Slika 2: Razpravljavci na panelu o sodobnih usmeritvah v raziskovanju zemljepisnih imen – v ozadju zemljevid hišnih imen v Palovčah pri Tržiču.

MATJAŽ GERŠIČ

Slika 3: Od nekdanjega obzidja okoli zgodovinskega jedra Džide, ki se imenuje Al-Balad, so ostale še vrata. Najbolj znamenita so meška. Skoznje so množice romaric in romarjev potovale proti Meki; Džida je bila namreč predvsem v preteklosti glavno vstopno pristanišče za romanja v Meko.

- krepitev zavedanja pomena imen ter uporabe umetne inteligence in geoprostorskih tehnologij za oblikovanje enotnih digitalnih slovarjev, ki upoštevajo mednarodne standarde;
- poudarjanje skrbi za dokumentiranje zemljepisnih imen, njihovo poenotenje v arabščini in izogibanje uporabi pogovornih narečij ter vzpostavitev novih nacionalnih odborov.

Na dogodku je bilo podpisanih 10 memorandumov o sodelovanju s številnimi subjekti iz vladnega, akademskega in neprofitnega sektorja.

Med redkimi nearabskimi povabljenimi udeleženci sem bil tudi spodaj podpisani. Predstavil sem rezultate svojega raziskovalnega dela v Saudovi Arabiji izpred dveh let, kjer sem se posvetil vprašanju transliteracije in transkripcije evropskih zemljepisnih imen v arabski jezik. Poleg tega sem sodeloval tudi na panelu o sodobnih usmeritvah v raziskovanju zemljepisnih imen (slika 2). Panel je moderiral predsednik UNGEGN-a Pierre Jaillard, med razpravljavci pa so bili še Tim Trainer, nekdanji predsednik Mednarodne kartografske zveze, Peeter Päll, nekdanji sklicatelj Delovne skupine za romanizacijo pri UNGEGN-u, Cecille Blake, glavna sekretarka UNGEGN-a in Fatima Baothman, predsednica Saudijskega združenja za umetno inteligenco.

Matjaž Geršič

Posvetovanje o degradaciji zemljišč in trajnostnem razvoju v stepskih okoljih

Djelfa, Alžirija, 18.–21. 11. 2024

V drugi polovici novembra je v Djelfi, približno 300 km južno od Alžira potekalo posvetovanje z naslovom Degradacija zemljišč in trajnostni razvoj v stepskih okoljih (*Land Degradation and Sustainable Development in the Steppes*). Posvetovanje je organiziral Oddelek za vede o Zemlji in vesolju Univerze v Djelfi (*Ziane Achour University of Djelfa*; slika 1), ob sodelovanju dveh komisij Mednarodne geografske

MATIJA ZORN

Slika 1: Posvetovanje je potekalo na kampusu Univerze v Djelfi – rektorat.

MATIJA ZORN

Slika 2: Obnavljanje »zelene pregrade« (sajenje novih dreves) severno od Djelfe (okolica Ain Maabed).

Slika 3: Plenarna predavanja so snemali.

Slika 4: Kljub stepskemu okolju, najdemo v okolici Djelfe obsežna erozijska žarišča (okolica Ain Maabed).

MATIJA ZORN

zveze – Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo (*Commission on Land Degradation and Desertification*), katere predsednik sem podpisani, in Komisije o trajnostnih sistemih na podeželju (*Commission on Sustainable Rural Systems*).

Namen mednarodnega posvetovanja je bil predstaviti posebnosti stepskih okolij v primerjavi z drugimi biotopi ter spoznati izzive, s katerimi se soočajo v alžirski stepi: degradacija zemljišč, suša, prekomerna paša in pomanjkanje zaščitnega zakonodajnega okvira. Območje Djelfe je bilo za posvetovanje izbrano zaradi svojih naravnih gozdov in pogozdenih območij (t. i. *green dam*, zelena pregrada), goličav, degradiranih zemljišč ter pokrajinske raznolikosti alžirske stepe.

Prva dva dneva posvetovanja sta bila posvečena predavanjem in predstavitev plakatom, tretji dan pa terenskim ogledom v okolici Djelfe. Čeprav je bilo posvetovanje mednarodno, je bila velika večina udeležencev Alžircev, kar je gotovo povezano z ne ravno enostavnim postopkom za pridobivanje alžirskega vizuma. Tujcev se nas je tako zbralo zgolj sedem: iz Belgije, Španije, Tunizije, Slovenije in Saudove Arabije. Pogovorni jezik je bila uradno angleščina, ki pa jo je uspešno izpodrivala francoščina. Ta je v Alžiriji *de facto* pogovorni jezik v akademskih sferah – tudi predavanja na univerzah potekajo v francoščini. Se pa država zaveda globalnega pomena angleščine, zato v zadnjem času močno spodbuja učenje le-te, kar se že pozna pri mlajših generacijah.

Predavanja so bila razdeljena v pet tematskih sklopov (vpliv podnebnih sprememb na stepske ekosisteme, degradacija zemljišč in njihova ekološka obnova, upravljanje z vodo v stepskih območjih, monitoring in ocena degradacije zemljišč in dezertifikacije ter kmetijski izzivi in planiranje na območjih dezertifikacije), v okviru katerih se je zvrstilo blizu 30 referatov in prek 50 predstavitev plakatom. Vsak tematski sklop se je začel s plenarnim predavanjem kot uvodom v obravnavano tematiko. Podpisani (ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika) sem vodil tematski sklop o degradaciji zemljišč in njihovi ekološki obnovi, v okviru tega sem imel tudi plenarno predavanje z naslovom Manj razvite države in posledice naravnih nesreč (*Low-income countries and the impact of natural disasters*) (slika 3). Poleg tega sem imel v okviru sklopa o podnebnih spremembah še predavanje z naslovom Vloga vrtač pri blaženju podnebnih sprememb v sredozemski kraški pokrajini (*The role of dolines in climate change mitigation in the Mediterranean karst landscape*).

Terensko delo tretji dan je bilo sicer okrnjeno, saj organizatorji niso dobili dovoljenja, da lahko obiščemo vse predvidene lokacije. Posvetili smo se predvsem »zeleni pregradi«, tj. pogozdenemu območju, ki se razteza tisoč kilometrov od maroške meje na zahodu do tunizijske meje na vzhodu, njegova širina pa je tudi do 20 km. Projekt pogozdovanja so začeli v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, nadaljeval pa se je tudi v naslednjih desetletjih. Načrt je bil posaditi prek milijon dreves, z namenom preprečitve širjenja Sahare proti severu. Območje, na katerem je potekalo pogozdovanje, prejme letno (v dolgotrajnem povprečju) med 200 in 300 mm padavin. Podnebne spremembe tu povzročajo težave, saj območje v zadnjih letih ne prejema niti 150 mm padavin, kar seveda vpliva na obstoj dreves ter nadaljnje oziroma obnovitveno pogozdovanje (slika 2), ki so se ga lotili v zadnjih letih. Velike težave povzročajo tudi škodljivci, ki so zelo neugodni, če prevladujejo drevesne monokulture. Pri pogozdovanju so pretežno uporabljali alepski bor in ciprese, za učvrstitev tal pa je pomembna trava alfa. Največja težava, povezana z »zeleno pregrado«, s katero se soočajo danes, pa je njeno preteklo nevezdrževanje, kar pomeni, da bodo/so potrebna velika obnovitvena pogozdovanja, ki pa bodo ob neustreznem upravljanju lahko doživela podobno usodo.

Matija Zorn